

1 Visie

KOC Meneer Stippel biedt opvang, opvoeding en begeleiding aan kinderen van 4 tot 8 jaar. Het KOC heeft een begeleidende functie waarbij de belangen en behoeften van de kinderen, individueel en/of gezamenlijk, centraal staan bij alle handelingen. KOC Meneer Stippel is voor je kind een leefomgeving naast het gezin en de school. Het doel is actief bij te dragen aan de ontwikkeling van je kind tot een mondig, zelfstandig mens met een eigen persoonlijkheid, dat in harmonie met zichzelf en met zijn of haar omgeving leeft.

Buitenschoolse opvang is een dynamisch groepsgebeuren waarbij pedagogisch medewerkers een aantal pedagogische doelen hanteren welke vastgelegd zijn in het Pedagogisch Beleid van KOC Meneer Stippel.

Verantwoorde kinderopvang wordt vorm gegeven door het bieden van emotionele veiligheid aan kinderen in een veilige en gezonde werkomgeving, het bevorderen van de persoonlijke en sociale competenties van kinderen en de socialisatie van kinderen in het algemeen door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden.

2 Pedagogische doelen:

Elk kind is anders en ontwikkelt zich op een unieke wijze in een eigen tempo. Wij bieden je kind de ruimte om zijn of haar eigen mogelijkheden te ontdekken. Daarbij stellen we duidelijke grenzen waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijdsfase van je kind. Door persoonlijke aandacht en inspiratie van de pedagogisch medewerkers vergroten kinderen hun vaardigheden. Ieder kind heeft het recht zich gehoord en gezien te voelen. Ieder kind heeft een mentor die de ontwikkeling van het kind volgt en een terugkoppeling verzorgt naar de ouders.

- **Bieden van emotionele veiligheid en geborgenheid**

Kinderen worden met respect en zorgzaamheid opgevangen, in een eigen ruimte waarin zij zich veilig, vertrouwd en op hun gemak voelen. Door een kleine groep pedagogisch medewerkers met vaste werkdagen ontstaat een warme sfeer en wordt een harmonieuze binding tussen pedagogisch medewerker en kind gerealiseerd. De fysieke en emotionele veiligheid van kinderen (het welzijn) vormt de basis voor iedere verdere ontwikkeling. Door de vaste samenstelling van de groep kunnen kinderen rekenen op elkaars aanwezigheid, er ontstaan vaker kostbare leermomenten en soms heuse vriendschappen. Er wordt veel aandacht besteed aan de manier van omgang met elkaar en het communiceren op een respectvolle wijze.

Praktijkvoorbeeld: Een kind wat net 4 jaar is komt verdrietig uit school. Het is moe en wil eigenlijk naar papa of mama. De pedagogisch medewerker troost het kind en zorgt voor wat afleiding. Het kind voelt zich begrepen, geaccepteerd en veilig. De tranen verdwijnen en het gaat spelen: is er weer ruimte voor de ontdekkingstocht naar verdere ontwikkeling.

- **Stimulering van persoonlijke competenties**

Uitgaande van de capaciteiten van elk kind wordt het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid gestimuleerd door het kind voortdurend te laten ervaren dat het steeds nieuwe dingen kan, mag en weet. Hiervoor wordt waardering aan het kind gegeven. Pedagogisch medewerkers kennen de eigen - aardigheden van kinderen, weten wanneer een gebeurtenis tot een leermoment kan leiden en leren een kind zijn eigen emoties te onderscheiden (benoemen) en hanteren.

Praktijkvoorbeeld: Tijdens een uitstapje wat eerder op de dag plaatst heeft gevonden was er een aanvaring tussen 2 kinderen. De pedagogisch medewerker stelt in de groep vragen: Hoe is de ruzie ontstaan, welke emoties hadden de betrokken kinderen, wat is een goede oplossing en wat kunnen we voortaan beter doen om een ruzie te voorkomen. De groep bespreekt de vragen gezamenlijk waardoor ze elkaar beter begrijpen.

- Sociale competenties bevorderen en bieden van structuur

Het groepsverband is een veel bredere samenlevingsvorm dan het gezin, waardoor zaken als het delen van aandacht, wachten op je beurt, weerbaarheid, regels en grenzen, diversiteit en flexibiliteit belangrijk zijn. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat kinderen weten wat er van hen verwacht wordt en wat er wel of niet mag of kan. Kinderen leren wat de uitwerking van hun gedrag is op anderen en hoe je respect voor elkaar en de gevoelens van elkaar kunt hebben. Verbaal en fysiek geweld is niet toegestaan, in plaats daarvan wordt positieve interactie gestimuleerd.

Praktijkvoorbeeld: Tijdens de broodmaaltijd vertelt een kind enthousiast over zijn klasgenoot, maar doet dat met zijn mond vol brood. De pedagogisch medewerker vraagt of het kind het verhaal nog een keer wil vertellen als de mond leeg is.

- Normen en waarden

Normen en waarden vormen de basis van hoe we met elkaar omgaan. Pedagogisch medewerkers werken vanuit een duidelijk visie op de overdracht van normen en waarden. Hiermee helpen we kinderen op te groeien tot zelfbewuste volwassenen die een positieve bijdrage leveren aan de maatschappij. Dit komt tot stand door

-De voorbeeldfunctie:

Door hun eigen gedrag laten de pedagogisch medewerkers aan de kinderen zien hoe belangrijk respect voor elkaar, luisteren naar elkaar, en zorgen voor elkaar zijn. Groeten als je iemand tegenkomt, elkaar geen pijn doen en altijd eerlijk blijven zijn voorwaarden om op een fijne manier met elkaar om te gaan.

-Positief gedrag:

Door het stimuleren van positief gedrag en het ombuigen van ongewenst gedrag in een leerervaring wordt het duidelijk voor kinderen wat van hen verwacht wordt. Bespreekbaar maken wat anders zou kunnen leert kinderen hierover na te denken. Het wordt voor hen vanzelfsprekend om voor hen om zich te gedragen volgens die normen en waarden.

-Omgangsvormen:

we praten over alle onderwerpen en gevoelens

we stellen duidelijke regels

we vieren diversiteit, iedereen mag er zijn

we moedigen samenwerking aan

we leren door te doen

we zijn altijd eerlijk

Praktijkvoorbeeld: Een kind moppert omdat het lang duurt voordat een activiteit kan starten. We memoreren: “weet je nog hoe fijn het was toen we laatst gewacht hadden tot jij er ook was voordat we naar de speeltuin gingen?”

*Een kind wat zich onzeker voelt trekt zich terug en is op zijn hoede.
Het komt niet toe aan experimenteren om zich te ontwikkelen.*

3 BSO de Bovenbende

BSO de Bovenbende is ontstaan doordat kinderen die 4 jaar werden en hun ouders liever geen afscheid wilden nemen. De bovenverdieping van het kinderdagverblijf is aan de eisen aangepast en een BSO groep is opgestart. De BSO kent slechts 1 groep van maximaal 8 kinderen en is zo een voortzetting van de kleinschalige dagopvang. Er is een bewuste keuze gemaakt om kinderen van 4 tot 8 jaar op te vangen, om het leeftijdsverschil te beperken. Kinderen gaan vanuit de dagopvang vanaf 3 en 8 maanden af en toe meedraaien op de Bovenbende om zo aan de toekomstige groep te wennen. In de praktijk treffen zij daar alleen kinderen aan die zij al jaren kennen, wat de stap naar de BSO verkleint.

4 Rol van de pedagogisch medewerker in de BSO

De pedagogisch medewerker is degene die het pedagogisch beleid vorm geeft, in het dagelijks werk met de kinderen. Dit vereist een aantal competenties:

- Een positieve houding en een positieve benadering van kinderen.
- Een sensitieve en responsieve houding: goed kijken en luisteren naar kinderen om te weten wat ieder kind nodig heeft. Praten en uitleggen op het niveau van het kind, vertellen wat je doet en wat je ziet.
- Ruimte kunnen geven aan kinderen om zich te ontwikkelen en hen daarbij nieuwe mogelijkheden aanreiken. Kinderen een stem geven en laten participeren in keuze voor inrichting van de ruimte, de activiteiten en de rituelen binnen de BSO.
- Besef van de rol en voorbeeldfunctie voor kinderen tijdens alle handelingen. Begeleiden van het groepsproces door humor en leermomenten af te wisselen en te combineren.
- Ervoor zorgdragen dat de ouder zijn kind vol vertrouwen naar het de Bovenbende laat gaan.
- Reflectie op eigen werk en handelen hebben. Feedback kunnen geven en kunnen ontvangen, kwaliteiten van elkaar kunnen en willen benutten.
- Communicatieve vaardigheden gericht op kinderen, ouders en collega's vanuit respect voor iedereen. Door het bewust gebruik van taal kan de pedagogisch medewerker door middel van praten en uitleg geven aan de omgeving en alles wat er rondom een kind gebeurt en de woordenschat voortdurend uitbreiden.

5 Verticale groepsvorm

Vanuit de doelstelling om gezinsvervangende opvang te bieden is hier gekozen voor een verticale opbouw van de groep, een gezin kent immers ook geen leeftijdsindeling. Kinderen kennen elkaar meestal vanuit de dagopvang en komen elkaar na schooltijd weer tegen bij de Bovenbende. Na school hebben kinderen vaak een ontlading nodig van de drukke schooldag. Het ene kind wil graag rennen of voetballen, het andere kind wil rustig met een boekje bijkomen. De pedagogisch medewerker weet ieder kind een passende omgeving te bieden.

In geval extra opvang wordt aangevraagd in verband met een studiedag, een verkort schoolrooster of een andere reden wordt bekeken of het maximale kind aantal van de groep niet overschreden wordt en of het vervoer van school naar de BSO geregeld kan worden. Aan de ouders wordt gemeld of de aanvraag al dan niet gehonoreerd kan worden.

Een verticale groep heeft op pedagogisch gebied de volgende voordelen:

- Samenwerken, omgaan met onderlinge conflicten en individueel of in groepsverband activiteiten ontplooiën, ontwikkelt de sociale competentie van kinderen.
- De meeste kinderen blijven tot 8 jaar in dezelfde groep, hoeven niet steeds afscheid te nemen van de andere kinderen én van de pedagogisch medewerkers, wat bijdraagt aan de sociaal emotionele veiligheid. Broertjes en zusjes blijven in dezelfde groep.
- De pedagogisch medewerkers kunnen activiteiten aanbieden die aansluiten bij de individuele ontwikkeling van het kind. De ontwikkelingssnelheid van de persoonlijke competenties van het kind (cognitief, affectief, emotioneel, psychisch, motorisch) kan verschillend zijn.

In geval er 1 of 2 kinderen vanuit de dagopvang komen oefenen op de BSO wordt vooraf overlegd met de PM-ers in de dagopvang. De aansluiting bij andere kinderen en het spelplezier van de BSO kinderen is hierbij maatgevend. Dit oefenmoment heeft een incidenteel karakter.

6 Seksuele ontwikkeling

De seksuele ontwikkeling van een kind vraagt extra aandacht van pedagogisch medewerkers. Door in een vertrouwde en veilige omgeving gevoelens en ervaringen met betrekking tot seksualiteit bespreekbaar te maken, kunnen we op een passend niveau begeleiding bieden aan de seksuele ontwikkeling. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Elk kind is baas over zijn eigen lichaam en de aangegeven grenzen worden door iedereen gerespecteerd.
- Op vragen van kinderen wordt zo open mogelijk gereageerd, maar op een simpele wijze. Verschillen tussen jongens en meisjes mogen worden benoemd, geslachtsdelen hebben een duidelijke naam. Pedagogisch medewerkers mogen hun persoonlijke grenzen stellen.
- Kinderen mogen hun eigen lichaam en hun seksuele gevoelens ontdekken mits dit voor anderen niet storend is. In gezamenlijke ruimtes is dit niet gepast. Wanneer het ontdekken van seksuele gevoelens in spelvorm gebeurt blijft toezicht aanwezig en als criterium geldt dat kleding daarbij altijd aan blijft.
- Genegenheid en seksualiteit liggen dicht bij elkaar. Elkaar aanraken en zoenen zijn belangrijke uitingen van affectie en hechting welke positief benaderd worden. Grensoverschrijdend is bijvoorbeeld zoenen met gebruik van de tong.
- Kinderen kunnen in de badkamer bloot rondlopen mits direct toezicht aanwezig is. Ouders worden uit de badkamer geweerd als naast hun eigen kind andere kinderen in de badkamer aanwezig zijn.
- Kinderen worden aangesproken op grof taalgebruik en seksueel getinte opmerkingen en of handelingen. Hieronder valt bijvoorbeeld ook billen knijpen.
- Culturele en religieuze achtergronden worden naast algemene normen en waarden gerespecteerd.

7 Dagprogramma BSO

Bij de Bovenbende krijgen kinderen drinken en fruit/een gezond tussendoortje. Er wordt niet gewerkt met een vast schema. Kinderen willen zich na school even uitleven en vrij voelen. De groepsleiding bereidt altijd een activiteit voor en bepaalt vervolgens in samenspraak met de kinderen hoe de tijd ingedeeld wordt. Het creatief denken van kinderen, het initiatief nemen en het plegen van overleg worden hierdoor gestimuleerd. Het kind neemt deel op basis van vrijwilligheid maar bepaalt zelf met wie en waarmee het gaat spelen. Het speelgoed is uitgezocht met het oog op de leeftijd, fantasie, de motoriek, expressie activiteiten, sociale vaardigheden. Activiteiten kunnen zowel binnen als buiten plaatsvinden. De speeltoestellen zijn op veiligheid en motorische ontwikkeling gekozen. Tijdens vakantieopvang zijn meerdere eet- en drink momenten en een broodmaaltijd gepland.

Wanneer er een uitstapje gemaakt wordt, wordt vooraf de toestemming van de ouder gevraagd.

Kinderen kunnen de basisgroep verlaten wanneer een uitstapje naar een speelterrein, maisdoolhof, bos, of kinderboerderij georganiseerd wordt. Ouders hebben hiervoor vooraf toestemming verleend. Indien van toepassing wordt de eigen personenbus gebruikt voor het vervoer. De vaste BSO leidster coördineert het uitstapje, waarbij naast eten en drinken een mobiele telefoon en verbandmiddelen meegaan. De BSO leidster dient in het bezit te zijn van een geldig rijbewijs, en een geldig EHBO diploma. Voor ieder kind is een passende autostoel aanwezig en het gebruik van een autogordel is verplicht. De chauffeur houdt zich aan de geldende verkeersregels. Kinderen stappen in en uit op een veilige plaats aan de trottoirkant of in de berm.

8 Omgangsregels

Hoewel het stellen van groepsregels een zaak van voortdurende discussie en heroverweging is, gelden binnen het KOC een aantal omgangsregels. Enkele van deze omgangsregels worden hier genoemd.

8.a Omgang met elkaar

- samen spelen en delen wordt gestimuleerd, maar een kind dat alleen wil spelen wordt hierin gerespecteerd
- bij onderlinge onenigheid wordt de kinderen geleerd de situatie op te lossen door juiste communicatie in plaats van fysiek contact
- emoties en gebeurtenissen worden in de groep besproken waardoor begrip voor elkaar en voor eventueel afwijkend gedrag ontstaat
- schelden en pesten wordt aangepakt en met de groep besproken
- anderen een compliment geven voor een mooie jurk, of een knuffel om je gevoel te tonen wordt gestimuleerd
- kinderen worden gestimuleerd om elkaar aan te kijken tijdens het praten en naar elkaar te luisteren

Op vrijwel alle basisscholen wordt gebruik gemaakt van de kanjertraining. De uitgangspunten die daarbij gehanteerd worden zijn soms spontaan te horen bij interactie tussen kinderen. Zo'n moment wordt aangepakt om daarmee het groepsgesprek over bijvoorbeeld duwen of slaan te stimuleren en zo nodig verder te behandelen. De afspraken uit de kanjertraining zijn:

*we helpen elkaar

*we vertrouwen elkaar

*niemand doet zielig

*niemand speelt de baas

*niemand lacht uit

Naast allerlei activiteiten is het voor kinderen ook heel natuurlijk om met elkaar te stoeien. Het stoeien heeft effect op motorische, emotionele en sociale vaardigheden en maakt kinderen tevens bewust van hun eigen lichaam met alle mogelijkheden en beperkingen. Om het stoeien in goede banen te kunnen leiden worden een aantal regels nagestreefd:

- niet slaan, schoppen, bijten of knijpen
- elkaar niet expres pijn doen
- 'Time-out' roepen als je wilt stoppen
- Elkaar de hand schudden na een stoeipartij

Binnen KOC Meneer Stippel is een agressiebeleid opgesteld.

8.b Omgang met speelgoed

- als een kind ergens mee gespeeld heeft, leert het dit op te ruimen
- agressief omgaan met speelgoed wordt niet toegestaan
- bij de Bovenbende is geen televisie aanwezig maar meedansen met een You-tube filmpje is uiteraard wel erg leuk.

Er zijn regels voor het gebruik van het klimrek:

- de juiste schoenen dragen om uitglijden te voorkomen
- geen speelgoed onder het klimrek als erop geklommen wordt
- tijdens het klimmen letten op elkaar(s veiligheid)

8.c Omgang met de maaltijd

- maaltijden worden aan tafel gebruikt
- tijdens de maaltijden vragen we kinderen eenvoudige tafelmanieren te hanteren
- kinderen helpen om de beurt met bijvoorbeeld zoals tafel dekken of afwassen.

8.d Omgang met hygiëne/toiletbezoek

- na toiletbezoek, vóór de maaltijd wassen en na het buitenspelen wassen de kinderen hun handen.
- het toiletbezoek wordt indien nodig begeleid
De pedagogisch medewerker van de BSO beoordeelt wanneer een kind zelfstandig naar beneden kan om het toilet te bezoeken. Kinderen die dat nog niet kunnen worden door de pedagogisch medewerker van de BSO op de trap begeleidt en de collega van de dagopvang begeleid het kind bij het toilet. De kinderen die zelfstandig naar het toilet gaan worden vanuit de dagopvang gevolgd tot zij weer bij de BSO aanwezig zijn.

9 Spel- en ontwikkelingsmateriaal

Voor alle leeftijden is voldoende materiaal aanwezig, rekening houdend met fantasie, exploratie, zintuiglijke, motorische en cognitieve ontwikkelingen. De leiding is verantwoordelijk voor het signaleren van behoeften op het gebied van spel- en ontwikkelingsmateriaal. Tijdens het werkoverleg wordt bekeken welk speelgoed omgewisseld kan worden vanuit het ruime assortiment. Er is een protocol risicovol spel vanuit de Risicomonitor aanwezig. Suggesties van de ouders met betrekking tot spel- en ontwikkelingsmateriaal worden zeker op prijs gesteld.

10 Rituelen

Aan de ouders wordt tijdens het intake gesprek informatie gevraagd over hoe zij zelf gewend zijn het kind te troosten, te stimuleren enz. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten.

11 Feestdagen

Naast aandacht voor de meer traditionele feestdagen, zoals sinterklaas, kerst enz. wordt ook rekening gehouden met de wensen van ouders met een andere culturele/religieuze achtergrond. Het is van belang dat kinderen al op heel jonge leeftijd vertrouwd raken met voor hen (of hun ouders) feestelijke gebeurtenissen.

Verjaardagen worden gevierd volgens een vast patroon, waardoor een deel van de gespannen afwachting overbodig is. De jarige krijgt van Meneer Stippel een cadeau, en voor een gezonde traktatie wordt gezorgd.

12 Vervoer

Vervoer van de basisschool naar de Bovenbende wordt met onze eigen personenbus geregeld, met de Pedagogisch Medewerker als chauffeur.

Doordat kinderen verschillende basisscholen bezoeken met verschillende lestijden, kan het voorkomen dat niet alle kinderen meteen bij einde schooltijd opgehaald kunnen worden. In zulke gevallen wordt de vaste vrijwilliger voor vervoer ingeschakeld om kinderen (maximaal 3) op te halen. Deze vrijwilliger (voormalig lid OC) is bij alle kinderen bekend.

13 Signalering en verwijzing

De pedagogisch medewerker die de kinderen het meeste ziet is de mentor. Gezien de beperkte groepsomvang zal dat voor 90% van de kinderen de BSO pedagogisch medewerker zijn. De mentor verzorgt het intake gesprek met de ouder(s) en is het primaire aanspreekpunt. De mentor volgt alle kinderen in hun ontwikkeling door hen te observeren op de terreinen motoriek, sociaal emotioneel gedrag, positie binnen de groep (kan verschillend zijn per dag van de week), en op het terrein van genoemde aspecten bij het onderdeel omgangsregels. Een bijzonder aspect is het taalgebruik, waarbij kwetsende en/of vieze woorden niet toegestaan zijn. Alle BSO kinderen zijn bekend met de kanjertraining waarnaar indien nodig verwezen wordt. Tijdens het ophaalmoment

vindt een mondelinge overdracht met de ouder plaats. De informatieoverdracht ook digitaal plaats vinden als het wenselijk is dat het kind dit niet hoort.

Kinderen die opvallend gedrag vertonen of op sommige gebieden een achterstand of juist een voorsprong hebben worden na overleg met de ouders geobserveerd gedurende een vooraf bepaalde periode. Hierna wordt met de betrokken pedagogisch medewerkers de bevindingen van de observatie besproken. De eventuele aanpak of zorg wordt met de ouders besproken.

In overleg wordt de Intern Begeleider van school geraadpleegd of besproken in het Zorgteam van de school. Wanneer de benodigde kennis of inzicht ontbreken, kan besloten worden tot het inroepen van deskundige hulp van buiten het KOC. Een dergelijke stap wordt, als het een individueel kind betreft, pas genomen nadat dit akkoord is bevonden door de ouders.

14 Kinderen met een handicap

Het KOC is geen medisch kinderdagverblijf maar streeft er naar om kinderen met een lichte (verstandelijke of lichamelijke) handicap of een (partiële) ontwikkelingsachterstand gebruik te laten maken van de opvang. Voor deze kinderen is het belangrijk dat ze zo lang en zo volwaardig mogelijk kunnen participeren in een groep van overwegend niet-gehandicapte kinderen. Ook voor de andere kinderen is het belangrijk om op jonge leeftijd te ervaren dat er leeftijdsgenoten zijn die sommige dingen wat minder goed of snel kunnen dan zij zelf.

15 Pedagogisch coachen

Het pedagogisch beleid is onderhevig aan ontwikkelingen, veranderende inzichten en opvattingen. Om deze passend te verweven met de werkwijze en de vaardigheden van Pedagogisch Medewerkers bij Meneer Stippel is een externe pedagogisch coach aangesteld.

De Pedagogisch coach verzorgt de individuele coaching, de groepscoaching en de VVE coaching die voldoet aan de wettelijke eisen die gesteld worden aan het continue coaching van Pedagogisch Medewerkers.

Drunen, november 2024